

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-228-9-23>

KNOWLEDGE CONTROL OF STUDENTS OF TECHNICAL SPECIALTIES AS A TOOL FOR PERSONALITY FORMATION

КОНТРОЛЬ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ЯК ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ

Matias V. M.

*Deputy Director for Academic Affairs
Separate Structural Subdivision
Odessa Automobile and Road
Professional College National
University
«Odessa Polytechnic»
Odesa, Ukraine*

Матяш В. М.

*заступник директора
з навчальної роботи
Відокремлений структурний підрозділ
“Одеський автомобільно-дорожній фаховий
коледж Державного університету
“Одеська політехніка”
м. Одеса, Україна*

Shapovalov O. V.

*Chief Project Engineer
«Scientific and Production Association
“Transengineering» LLC
Odesa, Ukraine*

Шаповалов О. В.

*головний інженер проектів
ТОВ «Науково-виробниче об'єднання
«Трансінжиніринг»
м. Одеса, Україна*

На сучасному етапі інтеграції українського суспільства до Європейської спільноти є актуальними проблеми підвищення якості освіти. Модернізація системи освіти України потребує перегляду системи оцінки і контролю знань, які є важливішим компонентом навчального процесу. Підхід до оптимізації контролю і оцінки знань студентів повинен враховувати особливості спеціальностей, зокрема технічних.

Відповідно до сучасної теорії розвитку особистості психіка нерозривно пов'язана з діяльністю людини. Згідно з теорією Д.Б. Ельконіна на стадії розвитку раннього юнацького віку відбувається професійне та особистісне самовизначення, освоєння знань та умінь [1]. На даному етапі становлення особистості навчальний заклад можна сприймати як таке середовище, де «проходить дитинство діяльної, професійної людини» (формується початок трудового життя). Отже в цей період вдосконалюються психічні процеси, які були сформовані на попередніх етапах розвитку особистості, але розвиток цих процесів відбувається під впливом професійної трансформації: мова поповнюється специфічними термінами, формуються нові вміння та навички тощо. Такі психічні процеси як сприйняття, уявлення, уява,

мислення, інтелект, воля, пам'ять зазнають найбільшого впливу від професійного навчання і досягають максимуму в трудовій діяльності. Великий вплив на розвиток зазначених процесів має контроль і оцінка знань.

Контроль стимулює навчальну діяльність, підвищує мотивацію навчання, змушує розуміти причинно-наслідковий зв'язок, виховує активність і самостійність, розвиває і тренує пам'ять. Контроль навчання студентів формує свідому дисципліну, так як розвиває здатність регулювати та зіставляти свої бажання з умовами реальної діяльності.

Тестові технології розглядаються сьогодні як основний інструмент контролю якості знань. Тести мають такі переваги: об'єктивність (стандартизація процедури), більш справедливі (виключається суб'єктивність перевіряючого), більш об'ємний інструмент (можна перевірити знання з усіх тем дисципліни), більш точні (диференціація оцінки кожного пункту), більш економні в часі проведення і оцінки (одночасно тестується велика кількість студентів, швидкий результат тестування) та недоліки: не дають інформацію про глибину знань (добре перевіряють поверхневі знання), неможливо оцінити творчі здібності, присутній елемент випадковості. Розробка педагогічних тестів вимагає дотримання певних принципів: конгруентності (відповідність змісту тесту змісту дисципліни), значимості (висвітлення найбільш важливих, базових знань), наукової достовірності, системності і комплексності змісту. При розробці педагогічних тестів технічних дисциплін виникає питання до забезпечення принципу взаємозв'язку змісту і форми, так як не всякий зміст завдання можна виразити у тестовій формі. Особливо наглядно це проявляється на дисциплінах, пов'язаних з творчими здібностями студента, наприклад, «Проектування автомобільних доріг», «Штучні споруди на автомобільних дорогах» тощо. Враховуючи зазначені особливості, можна зробити висновок, що контроль і оцінку знань у вигляді тестування доцільно виконувати на початкових етапах вивчення дисципліни, на яких засвоюються визначення і поняття, пов'язані з даною дисципліною, формуються базові закономірності. Також такий інструмент ефективний для підсумкової оцінки знань, але зі складанням завдань відкритої форми та завдань з вибором декількох вірних відповідей (для більш об'єктивної оцінки і виключення елементу випадковості). Тестовий контроль знань розвиває такі психічні процеси як увага (потребує концентрації і зосередженості), пам'ять (необхідне відтворення інформації), мислення.

Усне опитування може використовуватися як у вигляді семінарських занять так і у вигляді періодичного повернення до раніше вивченої інформації (запитання може адресуватися як до аудиторії в цілому так і окремо до конкретного студента). Таке опитування (повторення) дає зв'язок

раніше отриманої інформації з матеріалом, який вивчається в даний час та сприяє розвитку довгострокової пам'яті. Цей метод контролю забезпечує встановлення «зворотного зв'язку» між викладачем і студентом [2]. Основною перевагою усного опитування є те, що цей метод контролю розвиває мову, саме професійну і ділову. А мова є знаряддям мислення. Відповіді студентів на поставленні запитання дають змогу оцінити глибину знань, визначити як студент розуміє ту чи іншу закономірність, усвідомлює взаємозв'язок між явищами. Усне опитування, як форма контролю, розвиває мислення, так як воно завжди пов'язане з вирішенням того чи іншого завдання, з пошуком відповіді на запитання [1]. Як різновид такого контролю можна розглянути організацію командних інтелектуальних ігор, складання кросвордів тощо. Така форма контролю навчає студентів вірно формулювати професійні запитання. Ця навичка дуже важлива, адже відомо, що краще вирішуються ті завдання, запитання до яких сформовані вголос. Враховуючи особливості такого виду контролю, усне опитування доцільно проводити періодично під час вивчення дисципліни, а також для захисту практичних робіт і курсових проектів.

Контрольні роботи з розв'язанням завдань вирішують такі принципи навчання як свідома активність (дають розуміння мети та завдання майбутньої професійної діяльності, розвивають самостійність), наочність, міцність (вимагають повторення теоретичного матеріалу та використання логіки), взаємозв'язку теорії та практики (привчають застосовувати знання на практиці). Розв'язання конкретних технічних професійних завдань (наприклад, конструювання і розрахунок дорожнього одягу автомобільної дороги) розвиває інтелект (як здатність вирішувати завдання), мислення (як найвищу форму творчої активності людини) та спонукають до діяльності (як процес взаємодії з навколишнім середовищем, процес вирішення важливих завдань), а діяльність є основою розвитку особистості. Розв'язання професійних завдань для контролю і оцінки знань доцільно застосовувати як модульні контрольні роботи.

Таким чином, можна зробити висновок, що для контролю знань студентів технічних спеціальностей слід застосовувати різні види і форми оцінки в залежності від етапу вивчення дисципліни і мети здійснення контролю. Такий підхід дозволить розвинути різні психічні процеси, позитивно вплине на формування особистості, а також орієнтований на людей з різними типами пам'яті.

Література:

1. Бикова С. В. Основи психології та педагогіки. Частина I: Навчально-методичний посібник / С.В. Бикова. Одеса: ОДАБА, 2011. 165 с.

2. Дудник Л.В. Некоторые способы поточного контроля знаний студентов / Л.В. Дудник, С.Н. Петричко // Матеріали ХХІІ міжнародної науково-методичної конференції «Управління якістю підготовки фахівців» (м. Одеса, 20 – 21 квітня 2017 р.). Частина 2. Одеса: ОДАБА, 2017. С. 59-60.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-228-9-24>

**PECULIARITIES OF TEACHING CHILDREN
WITH ACADEMIC GIFTEDNESS IN THE CONDITIONS
OF THE NEW UKRAINIAN SCHOOL**

**ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ДІТЕЙ З АКАДЕМІЧНОЮ
ОБДАРОВАНІСТЮ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ**

Polytsiak N. I. Полицяк Н. І.

*Master of Cultural Studies,
director of the Communal
Institution "Center for Professional
Development of Pedagogical Workers" of
the Goshchan Settlement Council
Rivne region, Ukraine*

*магістр культурології,
директор Комунальної установи
«Центр професійного розвитку
педагогічних працівників»
смт. Гоща
Рівненська область, Україна*

Якісний стрибок у розвитку нових технологій спричинив потребу суспільства в людях, здатних нестандартно мислити, вносити новий зміст у всі сфери життєдіяльності. Вирішити означене завдання можливо лише шляхом збереження та примноження інтелектуального потенціалу країни. Саме обдаровані діти дають суспільству унікальну можливість компенсувати потребу в екстенсивному відтворенні інтелектуального людського ресурсу. Саме вони – національне досягнення, яке потрібно берегти і якому потрібно допомагати. Тому одним із пріоритетних напрямів державної освітньої політики України має стати піклування про обдаровану молодь, котра визначатиме шляхи її розвитку в майбутньому.

Місія Нової української школи – допомогти розкрити й розвинути здібності, таланти та можливості кожної дитини, що є неповторною, наділеною від природи унікальними здібностями, талантами й можливостями. Саме тому до основних завдань сучасної освіти належить не лише виявлення резервів здібних і обдарованих школярів, але й забезпечення спрямованості освітнього процесу на формування та розвиток гармонійно-розвиненої особистості обдарованого учня, його